De perceptie en kennis van antipsychotica en benzodiazepines gebruik in woonzorgcentra/ziekenhuizen/thuissituatie.

Haio: Van den Bogaert Simon , KUL
Promotor: VAN POTTELBERGH Gijs , KUL
Praktijkopleider: Desmedt Magalie , Koninckx Tom , VAN SCHAEYBROECK Patrick , VERBIST Jürgen

Context: De toename van sensibiliseringscampagnes, reportages en nieuwsartikels over antipsychoticagebruik in woonzorgcentra (WZC) bij patiënten met dementie brengen diverse problematieken over het gebruik van antipsychotica aan het licht. Namelijk het veelvuldige gebruik in woonzorgcentra, onduidelijke indicaties van antipsychotica, vele nevenwerkingen van antipsychotica en het ontbreken van een afbouwplan.

Onderzoeksvraag: De onderzoeksvraag is om de oorzaken van de bestaande kloof tussen het huidige gebruik van antipsychotica bij gedragsproblemen bij dementie (BPSD) en de wetenschappelijke evidentie beter te begrijpen door middel van inzichten in de perceptie van huisartsen en verpleegkundigen te verkrijgen. Het doel van dit onderzoek op langere termijn is streven naar een zorgvuldiger en beter onderbouwd gebruik van antipsychotica bij BPSD in WZC.

Methode: Voor de literatuurstudie werd via databases PubMed, Trip Database en BCFI gezocht naar studies over antipsychotica bij BPSD. Daarenboven werd de website van het intermutualistisch agentschap (IMA) gebruikt voor het raadplegen van de cijfers omtrent het gebruik van antipsychotica in België. Voor dit kwalitatief onderzoek werden de percepties van huisartsen en verpleegkundigen bevraagd door middel van korte querries. Acht huisartsen en de hoofdverpleegkundige van de betreffende afdeling van het woonzorgcentrum Damiaan werden gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek. De vragenlijst van de huisartsen bestond uit 26 vragen, die voor de verpleegkundigen uit 5 vragen.

Resultaten: In het eerste deel van de literatuurstudie wordt het antipsychoticagebruik in België volgens de cijfers van IMA geanalyseerd. In het tweede deel wordt de werking van de verschillende soorten antipsychotica overlopen en wordt besproken welke indicaties deze antipsychotica hebben. Het laatste deel omvat de bespreking van de huidige Belgische richtlijnen omtrent het antipsychoticagebruik en afbouw bij BPSD. In totaal beantwoordden drie van de acht huisartsen en hoofdverpleegkundigen de vragenlijst. Uit de resultaten van de huisartsen blijkt dat de voornaamste indicaties voor antipsychoticagebruik wanen en agitatie zijn (16,3%). Het verwachte effect van deze antipsychotica was vermindering of stabilisatie van de symptomen (87,5%), met het bereikte effect dat hetzelfde was als het verwachte effect. De meeste voorkomende barrière bij afbouw of stoppen is het recidief van klachten (25,9%). De barrières bij het implementeren van niet-medicamenteuze behandelingen is dat deze behandelingen geen effect hebben (13,6%). De belangrijkste resultaten van de vragenlijsten van de verpleegkundigen waren dat ze als taak hebben om gedragsproblemen te erkennen en te melden aan de huisarts. Hun barrières voor gebruik en afbouw zijn angst voor nevenwerkingen, recidieven en voor de percepties van de familie door vooroordelen rond antipsychoticagebruik.

Conclusie: Er is geen “one-fit all” oplossing voor gedragsproblemen bij dementie. In de huidige situatie begeven huisartsen en verpleegkundigen zich in complexe casussen met multiple gedragsstoornissen, beperkt personeel en zonder wetenschappelijk onderbouwde effectieve of veilige antipsychotica. Zowel door de verhoogde incidentie van BPSD in de toekomst als de verhoogde aandacht op het antipsychoticagebruik, is er een nood en een belang aan een goede

multidisciplinaire benadering voor BPSD waar de percepties van de verpleging, arts, familie en maatschappij worden geïncorporeerd en waar de wil van de bewoner centraal staat.